

Pedagoogiline Ühing «Võru Seminar»

TEATED III-IV

B-8976 +

(LXIX-LXX)

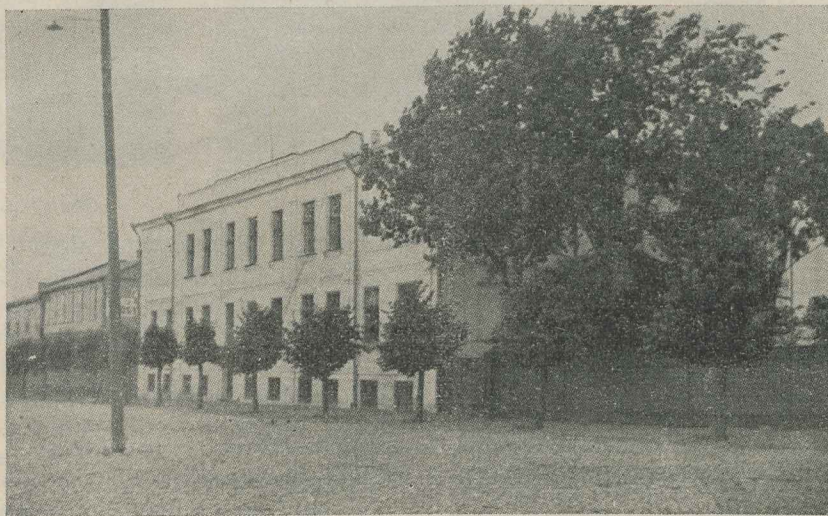
1. septembril 1940.

Ilmuvad 8 korda aastas.

9. a a s t a k ä i k.

SF 8524

SISU: Meie tööst ja taotlusist — Joh. Käis. Meie perelasi sotsialistlikul ülesehitustööl — Joh. Käis. Meie pere Tallinna „koloonia“ — Karl Laane. Seminari „noorpere“ Valgemaal. Uue õppeaasta lävel. Pedagoogilise ühingu „Võru seminar“ põhikiri. Organisatsiooni teateid.

Seminari maja.

Meie tööst ja taotlusist.*)

Joh. Käis.

Meenub 1930. aasta, mil algas pikeemat aega kestnud depressioon haridusalal. Majandusliku kokkuhoiu nimel suleti mitu sada klassikomplekti algkoolides. Samapalju jäi siis õpetajaid kohata, millest tekkis terav tööpuudus sellel vaimsel tööalal. Koondamisele ja likvideerimisele võeti ka õpetajate seminarid. Esimesena (kui mitte kõnelda juba varem likvideeritud Tallinna õpetajate seminarist) lakkas olemast samal aastal meie vaimne kodu. Kahe aasta pärast, 1932. aastal, oli lõpp teistelgi seminariidel...

Kurvad mõtted ja tunded haaravad inimesi, kui neil tuleb jäävalt lahkuda oma kodust, mida on rajatud, ehitatud ja kaunistatud suure vaeva ja hoolega, aga ka sügava armastusega. Ei olnud

meilgi kerge lahkumine oma armsaks ja kalliks saanud Valgest Majast, olles sunnitud endale uut eluteed otsima. Kuid me ei kaotanud pääd ega lasknud enast vallutada masendaval meeleolul. Jah, vaimse kodu me kaotasime, kuid see sõprustunne ja ühtekuuluvus- ja töövaim, mis liitis kõiki Valge Maja lapsi ühiseks pereks, ei võinud kaduda, — ta koguni ei raugenudki. Tundus selgesti, et peame leidma mingi kindla välise vormi selleks, et Võru seminari pere võiks teotseda edasi ja et seminaris tärrganud ehtsa demokraatliku kasvatusede ideed ei jääks unustusse, vaid kasvaksid ja areneksid tugevamaks.

Polnudki pikka mõtlemist, mis meie pere organiseerimiseks ette võtta. Võru seminari juures juba teotses oma ühingu,

*) Olgu tähendatud, et käesolev artikkel oli kirjutatud juba enne 21. juunit s. a.

Ühingu juhatuse koosolek 28. VII 1939. — Joh. Käis, Eem Tuuling, K. Kisand.
Pildilt puuduvad R. Taba ja A. Vallner.

kuhu kuulusid seminari ja harjutuskooli õpetajad, aga ka mitmed endised kasvandikud — õpetajad. Oli selge, et see ühing tuleb ümber korraldada nii, et ta võtaks oma ülesandeks ühendada kõiki seminari õpetajaid ja kasvandikke, niihästi neid, kes juba töötasid kohtadel, kui ka neid, kes pidid katkestama oma õpingud seminari likvideerimise tõttu ja jätkama seda mujal.

7. sept. 1930. a. koguneski Võru 73 Valge Maja last, et luua alus seminari peret ühendavale organisatsioonile. Mis mõtted ja tunded valdasid siis kokkutulnuid, ütlevad ehk kõige selgemini järgmised read 3-lt seminari kasvandikult, kes ei saanud sel päeval Võru tulla.

„Oli meil kodu ühine, kus palju oli tööd, kuid kus ka oli töövaimu.

Oli meid ka palju, selle kodu lapsi — tütreid ja poegi. Töös, rõõmus ja mures õppisime tundma üksteist ja armastama oma kutseala, ühist vaimukodu, oma vaimlisi juhte. Ühistunne, vaba huvideküllane tööind ühendas meid (ja tahaks loota jääb veelgi meid ühendama). Seepärast keegi ei jäänud võõraks sellele kodule ka siis, kui olid lennanud juba oma tuulisele tööväljale. Alati meil kõigil oli tundmus, et kusagil on koht, kust võib saada uut värskest ja soojust ning valgust. Seepärast pöörduiti ikka alati, kui teenistuskohused võimaldasid, tagasi oma vaimukotta; iga sügis tõi palju töö-

rõõmsaid nägusid taas algava töö juure.

Kuid lõhuti meie kodu. Tehtuks sai meil küll mõndagi, kuid tegemata jäi rohkem. Palju jäi ehitamata, hoone uhke poolikuks.

Kõigele vaatamata pole siiski suudetud hävitada seda vaimu, mis meid liitis, mis panigi meid tööle ja innustas õilsamaile harrastusile. Selles töes veendud alati, kui ükskõik kus, kohtad end. Võru seminari-perelasi. See vaim elab ja vajab säilitamist... Ei mitte üksnes hääd mälestused meie vaimukodust — Võru õpetajateseminarist — ei vaja elustamist, vaid see aatetöö, mida tehti meil sääl, need uuenduspüüded ja omaharrastused, mis sigisid meie ühisperes, vajavad jätkamist ja süvendamist veelgi. Selleks mooduseid, võimalusi igatahes on. —

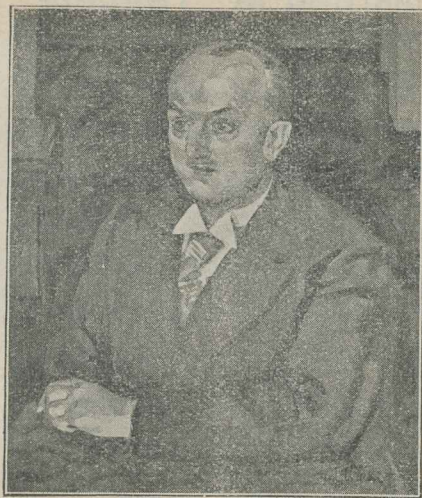
Ent seda ei saada killustatult, on raske meil olles laiali pillatud, ühissuunata, sidemeteta. — Seepärast on väga tervitatav iga samm meie V.Õ.S. ühisperes koondamiseks teatavaks kultuuriliseks ühikuks, et seega saavutada reaalsemat jõudu — ühisjõudu.

Koondagem taas kõik sädemed ja tunglad, mis pillatud laiali, koondagem, et tõuseks kõrgele uus lõkendus — valgustama, soojendama! Sihte ja võimalusi on palju, palju.

Kahju vaid, et kõigil meil, kel südamel ligil on Võru õpetajate seminari kasvatuslik vaim ja kõik see, mis

Enn Tuuling

Abiesimees 1930.—40.
„Teadete“ kaastöölisi.

Joh. Käis (N. Triigi õlimaal)

Esimees 1930.—40.
„Teadete“ toimetaja 1932.—40.

Karl Kisand

„Varakantsler“
1930./31. ja 1932.—40.

seotud selle nimega, pole võimalust osa võtta sellisest aktist, nagu on seda seminari vilistlaskogu asutamiiskoosolek 7. skp. Kohustused seovad teisale.

Kuid loodame siiski, et teised, kel on võimalusi, üksmeelselt kogunevad ühisele nõupidamisele meie endisse vaimukotta, Võru Valgesse Majja, et püstitada õigeid tähiseid V. Ö. S. vilistlaskogu tegevusele ja rajada sellele kindlaid aluseid.

Selleks ühisvaimu ja õnne!

Tondil, 5. sept. 1930.

Aspirandid: Karl Laane, E. Arro, Ervin Schiller.

Sellel koosolekul võeti vastu ühingu põhikirja sellisena, nagu ta on allpool ära trükitud (niiviisi saab ta nüüd kõigile liikmeile kättesaadavaks). Esimesse juhatusse valiti: Joh. Käis, Enn Tuuling (M. Aleksa), Karl Kisand, Anette Budkovsky ja Aksel Pallits. Juhatuse peamiseks ülesandeks tehti ühingu põhikirja registreerimine, mis teostuski oktoobris 1930. a., ja alata ettevalmistusi, järgmise peakoosoleku kokkukutsumiseks.

Kokkutulekuid on korraldatud iga aasta suvel. Nende kavas on olnud, peale vormiliste, põhikirja järgi nõutavate asjade, alati pedagoogilisi või üldkultuurilise sisuga referaate, nühästi oma pere liikmeilt kui ka külalisreferenti-

delt — meie tuntud haridustegelasilts või eriteadlasilt.

Vaadakem nüüd tagasi, mida on tehtud neil kokkutulekuil meie org-i tegevuse edendamiseks ja missuguseid küsimusi on arutatud seminaripere pedagoogilise töö viljelemiseks.

Peakoosolekute otsusi

1931. a. Et ühingu liikmed on laiali pillatud üle kogu maa, siis ei ole võimalik kokkutulekuid sagedamini korraldada kui kord aastas. Kuid neistki koosviibimistest ei saa ju alati kõik liikmed osa võtta. Hoopis tihedamad sidemed säiliks Valge Maja laste vahel, kui neil oleks oma väike ajakiri. Ja nii otsustataksegi hakata välja andma ühingu häälekandjat, mis saab üsna proosalise nime „Teated“. Ajakirja esimene number ilmus jaanuaris 1932. Allpool peatume meie oma ajakirjal natuke pikemalt.

Võru seminari üheks teeneks jääb kahtlemata see, et ta tõi tõhusat lisa meie pedagoogilisele kirjandusele aasta-araamatute „Teel töökoolile“ I—VI väljaandmisega. Peeti loomulikuks ja tarvilikuks, et ka meie ühing jätkaks seda tööd. Ürituse ainelise aluse kindlustamiseks asutatakse kirjastuskapital, mille jaoks ühingu liikmed on kohustatud andma protsentideta laenu à 10 kr.

Juhatuse liikmed ja „Teadete“ kaastöölisi.

Rudolf Taba

1936.—40.

„Teadete“ kaastöölisi.

Aleks Vallner

1937.—40.

„Teadete“ kaastöölisi.

Anette Budkovsky

1930.—31.

Veelgi üks tähtis otsus tehti samal aastal: tuleb koostada ja välja anda koguteos, mis annaks küllalt põhjaliku ülevaate Võru seminari tegevusest ja taotlusist.

1932. a. valitakse koguteose toimikond (K. Laane, R. Taba ja P. Härm), kes asus peagi tööle. Samal aastal tõstatatakse ka aukohtu asutamise küsimus. Selleks andsid toetuse mõningad õpetaja kutse-eesrika seisukohast hukkamõistetavad nähtused õpetajate valimistel omavahelise võistluse tõttu.

1933. a. on elavaks arutlusaineks kooliuuendusliikumine Eestis ja selle edendamise tarvidus just seminaripere poolt.

1934. a. luuakse toetusfond, millest võiks anda toetusi raskeisse majanduslikesse olukorresse sattunud liikmeile. Fond kogutakse liikmete osamaksumest 50 s. aastas. Samal koosolekul kinnitati aukohtu kodukord ja valiti kohunikeks Joh. Käis, K. Kisand, V. Horm, K. Laane ja A. Ivask. Samas koosseisus on aukohus tänaseni püsinud, kuid ühtki asja pole seni arutusel olnud.

1935. a. kinnitatakse kirjastuskapitali tarvitamise kodukord (vt. „Teated“ VII — 1935) ja toetusfondi kodukord („Teated“ V—1935). Et liikmemaksu kättesaamisega on olnud raskusi, siis peeti tarvilikuks luua ühingu usaldusmeeste võrk, kes hoolitseksid liikmete rahaliste kohuste täitmise eest omas piirkonnas.

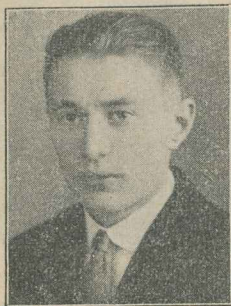
See algatus andis üsna häid tulemusi ja vajaks elustamist nüüdki.

Samal aastal ilmus ühingu väljaandel „Teel töökoolile“ VII — Joh. Käis, „Isetegevus ja individuaalne tööviis“, mis tõlgiti ka soome keelde (1937. a.). Tol ajal valitsenud voolud ei olnud päris soodsad säärase uuenduspäädagoogilise teose levikuks, kuid ometi on ta kõige rohkem tuntud meie õpetajakonnas: hiljuti korraldatud ankeet peda-

Teose „Isetegevus ja individuaalne tööviis“ kaas (Joh. Lillmaalt).

Juhatusel liikmed ja „Teadete“ kaastöölisi.

Aksel Pallits
1930.—32.

Valter Horm
1931.—33.
„Teadete“ kaastöölisi.

Karl Laane
1931.—32.
„Teadete“ kaastöölisi.

Joh. Lillmaa
1932.—36.
„Teadete“ kaastöölisi.

googilise kirjanduse leviku kohta näitas, et „Isetegevus ja indiv. tööviis“ on kooliraamatukogudes kasvatusteaduslike teoste hulgas esikohal. 1938. a. sai see teos HM-i heakskiitmise (vt. HM-i Teataja 1938, nr. 15). Tartu ülikooli pedagoogika eksamil on nõutav selle raamatu tundmine.

1936. ja 1937. a. peakoosolekuil ei seatud uusi ülesandeid, küll aga harutati küsimusi, kuidas tõmmata aktiivsemalt kaasa neidki Valge Maja lapsi (arvult umbes 30), kes seni pole ühingu tegevusest osa võtnud.

Et 1936. a. möödus 15 a. Võru Seminaril avamisest, siis korraldati sel puhul pidulik aktus, millest võttis osa ka Võru avaliku elu tegelasi.

Samal aastal, jõulu eel, valmis ka koguteos „Võru Õpetajate Seminar“ (Joh. Käisi tegelikul toimetusel). Raamat kujunes suuremaks, sisult tõhusamaks ja välimusalt nägusamaks kui esialgu oli kavatsatud, saades küllaltki tähtsaks dokumendiks Eesti haridusloos ja kauniks mälestuseks seminariperele.

1938. a. peetakse soovitavaks kirjastada mõni teos emakeele õpetuse alalt. Et aga hiljem saadud andmete järgi pidi samasisuline teos valmima teisel, siis juhatus ei astunud samme selle otsuse teostamiseks.

1939. a. aga otsustatakse kirjastada metoodiline töövahend emakeele algõpetuse alalt — Joh. Käisi „Omal jõul“, mis ilmus 1939. a. novembris, saades ka HM-i heakskiitmise.

Sama aasta peakoosolekul peeti soo-

vitavaks tihendada sidemeid seminariperelaste vahel sõprusringide näol; need oleksid väiksemad omavahelised kokkutulekud või külastuskäigud naabruses töötavaile töökaaslasile seminariperest. See sümpaatne algatus peaks teostamist leidma, samuti kui üksikute lendude kokkutulekud teatava ajavahemiku järel, nagu see oli 5-dal (1929. a.) lennul 1939. a. Põlgastes.

Paaril korral on algatatud mõtet sidemete loomiseks teiste seminaride vilistilaskogudega, kuid tegelikud sammud selles suunas ei ole seni mainimisväärseid tulemusi andnud.

Peab märkima, et Võrumaa koolivalitsus on kogu aeg soojalt suhtunud Võru seminarist võrsunud õpetajaile, eriti just kriisiaastail, mil palju õpetajaid oli kohata. Koguteost „Võru Õpetajateseminar“ on Võrumaa koolivalitsus omandanud 60 eks., mis on annetatud koolidele.

Ka Haridusministeeriumi vastutulekul ühingu on viimastel aastail märkimisväärne: 1) ühingu väljaanne Joh. Käisi „Isetegevus ja individuaalne tööviis“ sai õpetaja käsiraamatuna tarvitamisloa ilma tavalise arvustushonorarita; 2) 1937. a. lõpus omandas ka HM 100 eks. koguteost „Võru Õpetajateseminar“ koolidele annetamiseks.

Kokkutulekute pedagoogiline külg.

Ühingu üldkoosolekute otsused väljendavad päämiselt neid samme, mida on tehtud ja püütud teha Valge Maja laste organiseerimiseks. Kuid iga kokkutuleku puhul harutati ka pedagoogilisi, kooli-

Valev Härm

Juhatuse liige 1934.—36. Revisjonikomisjoni esimees 1937.—40.
„Teadete“ kaastöölisi.

Albert Ivask

„Teadete“ kaastöölisi.

Paul Härm

„Teadete“ kaastöölisi.

Viktor Ordlik

„Teadete“ kaastöölisi.

uuenduslikke või üldkultuurilisi küsimusi. Seda osa koosviibimisest nimetatigi „pedagoogiliseks päevaks“, mille sisustajaks olid seminari õppejõud, vilistlased, aga ka kutsutud külalisreferendid. Tagasivaade sellelegi osale meie tegevusest on üpris huvitav.

1931. a. pedagoogilisel päeval kõneles Joh. Käis ainel „Keskustuse teostamine 5.—6. õppeaastal“. Järgmisel aastal refereeris Joh. Käis individuaalsest tööviisist, K. K i s a n d — kooliaedadest, K. L a a n e — õpetajate aatelisest võitlusest.

1933. a. kokkutuleku huvipunktiks olid küsimused psühholoogia alalt. Külalisreferentidena kõnelesid dr. R. L a t t i k

psühhoanalüüsist ja selle rakendusvõimalusist kasvatuses ning mag. A. E l a n g o — lapse psühholoogiast ja ümbruse mõjust kasvatuses. Joh. Käis käsitles psühholoogiliste vaatluste korraldamist tegelikus koolitöös. Pääle selle kõneles K. L a a n e õpetajast kui vabaharidustöö kandjast.

1934. a. oli pedagoogilise päeva kava järgmine: Joh. Käis — tegelikke küsimusi õpetuse alalt; V. H o r m — õppetöö korraldusest 1. õppeaastaga enne üldtöö algust; R. T a b a — õpilase hirmumomente õppetöös; K. L a a n e — noored pärast algkooli lõpetamist.

1935. a. käsitles A. I v a s k analüüti-

Seminaripere oma kokkutulekul 1934. a.

list meetodit kasvatuses, V. Ordlik — töökorraldust liitklassidega ja R. Taba — esimesi samme loomupärase ja teadliku laulu õpetamisel.

1936. a. kokkutuleku pedagoogiline osa oli pühendatud emakeele-õpetusele. Külalisreferendina kõneles mag. H. Rajamaa lapse psühholoogia tundmise osatähtsusest emakeele seisukohast. Algatusreferaate esitas rida vilistlasi: V. Ordlik — aabitsast, H. Otsmaa — lugemisõpetusest, E. Tuuling — kirjandusest, P. Härm — sõnavarast, J. Lillmaa — õigekirjast, E. Oja — kirjandest ja stiilist, A. Vallner — käekirjast ja A. Ivask — emakeelest liitklassides.

1937. a. käsitleti matemaatika-õpetust (referendid Arvo Lehis ja Joh. Käis), 1938. a. joonistamisõpetust (referendid Jaan Hist, A. Ivask ja Joh. Lillmaa); sel puhul oli korraldatud ka joonistuste näitus.

1939. a. esines külalisreferendina prof. P. Tarvel teemal „Avalik arvamus ühiskondliku kasvatuses tegurina“.

Kas ei kõnele see ülevaade üsna

Juhan Jahu — seminari majahoidja, meie vana hää sõber, kes hoolitses kõigi seminaripäevil ja kes tundis alati siirast rõõmu meie kokkutulekute puhul. Nüüd puhkepalgal.

tõhusast tööst, mida on tehtud neil kokkutulekuil seminaripere enesetäienduseks pedagoogilistes ja maailmavaatelistes küsimustes? Niiviisi ei ole meie koosviibimised jäänud ainult sõprussidemeid elustavaiks momentideks, vaid on ka andnud värskendust meie mõtteile ja ergutust meie püüdele. Ettekannete sisu on enamasti avaldatud ka „Teadetes“, et esitatud mõtted niipea ei ununeks ja

Meie pere Tallinna „koloonia“.

Karl Laane.

Enamus meie-perelasist elab ja töötab Lõuna-Eesti maakonnis. Kuid aastate jooksul on teostunud siiski tunduvalt valgumine põhja poole ja linnadest eeskätt Tallinna ja Tartu. Kui Tartu on kujunenud Joh. Käis'i elukoha tõttu meie uueks vaimseks keskuseks, võib vist Tallinn sellest olla ees suurema meie-perelaste arvuga, järelikult kohaks, kus ehk asub meid koos kõige tihedamalt.

Raske oleks siin lähemalt vaadelda linna-valgumise põhjusti ja seda, kuid võrd see on tulnud kasuks oma kodumaakondade kultuurarengule. Kuid näib, et suur osa Tallinna asunuist on siirdunud hoopis teistele kutsealadele, milleks ilmselt on kaasa mõjunud ka teenistusolude kujunemine õpetajakutses. Üldiselt aga võime märgata Tallinnas ja ka Põhja-Eesti maakonnis mitmesugustel ametikohtadel õige suurt lõuna-estlaste %-i, mis vist osalt tingitud ka nende ettevõtlikust teovaimust.

Allpool püüaksin teha lühiülevaate meie pere Tallinna „koloonia“. Kahjuks

ei ole saanud seni teoks selle pere kogumine ühisele koosviibimisele, kuigi sellest on omavahel olnud korduvalt juttu. On naljatelles märgitud isegi, et võiksimme asutada kasvõi meie ühingu Tallinna osakonna.

Juba Võru seminari tegevuse ajal siirdusid Tallinna õpetajad Nat. Mei, Alma Randel, Taklajade abielupaar ja Paul Hinnov. Varsti pärast seminari sulgemist on asunud Tallinna õpetajad H. Silmet, V. Alterman ja Paul Truusmann kellest viimane teatavasti aga juba mõnda aastat puhkab Juhkentali vene-kalmistul Sõbralikku ja lahkelt-jutukat H. Silmet'it võib aga tihti kohata kohvikuis, ikka elurõõmus ja osavõtlik vestluis mitmesuguste aktuaalsete kultuurisündmuste ja probleemide üle. Samuti, kuigi harvem, võib kohata Paul Hinnov'it ja neid mõlemaid koos. V. Alterman on siirdunud rohkem ärialale ja juhib Endla tänava rajoonis oma mööblitööstust. Ka teda võib tihti näha „kohviku peal“ seltskonna keskel. Dr. E. Oissar uurib kasvatusteadust, kuid töötab ka õpetajana Tallinna koolides.

Meie keskelt maisest elust lahkunud:

Paul Trusman
† 12. X 1936.

Vitold Budkovsky
† 25. VIII 1939.

August Kasvand
† 28. V 1932.

Karl Akerman
† 19. II 1934.

Henno Sikk
† 2. VIII 1935.

Olga Jusson
† 23. I 1936.

Elisabet Orlov
† 13. VIII 1937.

Linda Annioti
† 26. IX 1939.

et nendega võiksid tutvuda ka need meie ühingu liikmed, kes ühel või teisel põhjusel ei saanud isiklikult kokkutulekust osa võtta.

Meelelahutusi kokkutulekuil.

Aastail 1932., 1933. ja 1934. korraldas seminaripere oma kokkutuleku puhul ka avaliku kontsert-balli, kus esinesid koor J. Lohu juhatusel ja mitmed solistid — Peeter Laja, K. Pütsep, E. Rumm, vilistlased Jaan ja Johanna Aia, P. Härm, R. Roos, A. Onno-Mägi, E. Toivi. Need kontserdid õnnestusid hästi, tuletades meele sisukaid ja huvitavaid seminari aastapäeva pidusid.

Et aga kontsert-ballide korraldamine osutus küllaltki tülikaks ja et eelistatavamaks peeti omavahelist koosviibimist kokkutuleku puhul, siis kujuneski edaspidiseks traditsiooniks veeta õhtu pärast koosolekuid sõbralikus keskustelus teelauas, kuulates vahepeal ka muusika- ja laulutekkandeid, nagu see oli ka samasugustel rõõmsail koosviibimistel seminaripäevil. Samuti sai hääks traditsiooniks ka

Mõned korrad olen kohanud Tallinnas ka meie omaaegset aednikku A. Pedsoni, keda tema rännakud mitmel pool Eestis olid toonud peatuma ka siia. Nüüd pole teda aga juba tükil ajal enam näinud. Selle asemel aga on muutunud põliseks tallinlaseks Karl Kaitsa, kes meile Võrus õpetas teatavasti linnutopiste valmistamist ja sama tööd jätkab vist Tallinnaski. Hallides golfpükstes, tuntud kerge kõnnakuga, kunstnikujuuksed pruuni, roheline sulega ehitud kaabu alla surutud, nii liigub ta tihti nooruslikult Tallinna tänavail.

Kui juhtub vahest Oleviste kiriku kanti, võid tihti kohata tööleruttavat või sealt tulevat H. Lukatsit, meie seminari end. asjaajajat. Kuigi aastad pole temastki nähtavasti kergelt möödunud, jätkub tal siiski alati sõbralik sõna või paar, et siis aga jälle tuttava rühiga edasi rutata.

Meist, end. seminari õpilasist-kaasvõitlejaist vanemaks tallinlaseks osutub küll Paul Härm, kes isiklikus elus üsna vaikse töömehena, vist küll kõige rohkem meie perelasist Tallinnas on tihti

ühiste väljasõitude korraldamine kokkutuleku lõpuvaatusena.]

1936. a. käidi Pühajärvel, 1937. a. — Taevaskojas (tookordne kokkutulek oli Põlvas), 1938. a. Rõuges ja Viitinas, 1939. a. — Munamäel. Needki väljasõidud elustavad mälestusi seminariaegadest, millal korraldati ekskursioone samadesse paikadesse.

Oma häälekandja.

Jaanuaris 1932. a. ilmus „Teadete“ esimene number, nüüd aga on meil käes juba LXX (loe: seitsekümmend!). Kava-kindlalt on iga aasta ilmunud 8 numbrit (esimesel aastal 10), igauks tavaliselt küll ainult 8 lehekülge. Ometi on neist väikesest vihkudest kujunenud võrdlemisi tüse suurekaustaline raamat milles on praegu kokku 574 lehekülge. Kas aga on kõigil meie perelastel kõik numbrid alleshoituina olemas? Kel nad on säilinud (vahest koguni köidetult), see võib jõudetundidel „Teateid“ uuesti kätte võttes huviga lugeda lühemaid või pikemaidki kirjutusi kasvatuslikest küsimusist, kooliuuendustööst ja meie pere

kuuldud üle riigi, nimelt oma rohkete kuuldemängude ja lauluesinemistega. Selleks Paul pühendab küll suure osa omast vabast ajast koolitöö kõrval. Meie pere „kõrget lendu“ ja tungi eetrisse näeme aga mitte ainult Paul Härmas, vaid ka Valter Horm, nagu kõik teame, on jätnud maha Õpetajate Liidu ja asunud hoopis Riigi Ringhäälingu teenistusse. Pisut tegemist tolle eeterliku asutusega on olnud ka allakirjutanul. Teiseks meieperelaste „koondiseks“ Tallinnas on saanud Eesti Haridusliit, kus peale allakirjutanu töötab ka Elmo Oja, kes jättis Nehatus koolijuhataja koha ja tuli „uutele rohumaadele“, et organiseerida maateatrit ja tegelda muudegi töövõtjate küsimustega. Seda neljakut huvitava kombel on viimasel ajal nähtavasti hakanud juhtima ka mingi ühine „saatus“, kõnelemata sellest, et kõigi nimetatute eluasemedki on sattunud üsnaligistikku raudtee ja Paldiski maantee kanti. — Tolles „saatuslikus osas“ Valter tegi sügisel „otsa lahti“ ja nüüd Oja lõpetab mitte ainult enese, vaid üldse kogu Haridusliidu paljusiunatud vanapoiste ja muudegi vallaliste „seisuse“ (jah, ta pi-

otsinguist sel alal. Päris nauditavad on mitmed joonealused lood ja vested, mis elavalt ja humoorikalt jutustavad „omade“ elust ja koolitööst. Sünged kriisiaastad, mil õpetajad otsisid murelikult tööd ja leiba, kajastuvad esimestes aastakäikudes. Aga vaata, sääl tundub ka pisut manitsust, koguni pipart ja pilgetki mõnele pahele, mis on „omade“ juures ilmsiks tulnud. Kuid kes võiks säärasegi õpetava, „didaktilise“ kirjutuse üle pahandada! Sääl vilksatab jälle juubilari dele pühendatud ridu (1935. a. isegi erinumber), näeme „perekondlikke“ idulle, kuid — kurb küll — ka oma sõprade ja töökaaslaste näopilte mustas raamis...

Ja seminari aastapäevad — kas on neid „Teated“ kunagi unustanud? Iga aasta märtsikuus (aastapäevaks loeme 13. märtsi) on „Teated“ tulnud rõõmsa sõnumiga, et on saabunud jälle kõigile meie perelastele suur pidupäev, et Valge Maja „aknad kiirgavad kummalist valgust“ et „kõik, kes kord olnud ühine pere, kes nüüd pillat laiali nagu seemneivad üle kumera ilmakere, süütavad koduküngastel tõrvikud ning tuled ja puhuvad lee-

das kolmikule — Evo Kuslapuu, Alleks Vallner ja Elmo ise — antud lubaduse mitte maha jääda! Toim.), kuigi see võis esile kutsuda küll rohkem leina kui juubeldust, eriti õrnameta poolel. Ainult Paul pole seni veel ilmutanud vastavaid tunnusmärke, aga — peaks see tedagi ei või tabada!

Pikemat aega Tallinnas toimib õpetajana ja noorsoonäidendite kirjutajana ka Hell Maran (end. Ernits). Teistest naissoo esindajaist võib tihti kohata Meeta Pohlak'ut, kes abikaasa asudes o./ü. „Vaba Maa“ trükikoja juhatajaks on liitunud samuti meie pere Tallinna „koloonia“.

Kõige silmapaistvamal kohal asub küll Tallinnas kindlasti A. Roop, kelle „Foto-Kesklä“ asub otse südalinnas, Viru tänaval, Bi-Ba-Bo vastu. Roop on ikka Roop: alatine tegelemine oma aparaatidega-fotoga ja ka äriaga. Kuid kõigele lisaks ta jätkab edasiõppimist Tehnikaülikoolis, nagu V. Polonski'gi, kes teatavasti oma andekuse ja tahtejõuga on võitnud õppeasutuses üldise tunnustuse ja töötab kujuneda silmapaistvaks inseneriks. Kui pöörduda veel tagasi A. Roobi ruumi-

gid kõrgele taeva poole... kordub kõik, mis kord köitis ja sidus Valge Maja rahvast (Joh. Lillmaa, „Teated“ 1932—III).

Lubatagu siinkohal korrata seda, mida olen kirjutanud „Teadete“ 5-da aastakäigu lõpetamise puhul: „Meil oma ajakiri on täitnud üsna tähtsaid ülesandeid: ta on toonud mitmesuguseid sõnumeid Valge Maja lastele, tuletades neile meele, et nad vaimselt kuuluvad kõik ühte perre, ta on pajatanud meie pere rõõmudest ja muredest; ta on õhutanud ja arendanud uuenduslikke piitideid pärast seda, kui sulgusid Valge Maja ukсед; ta on olnud ergutajaks ja kasvatajaks neile, kes tunnevad huvi ja tarvidust mõtetevahetuseks oma töö- ja aatekaaslastega kirjasõna abil... Me ei saa enam kujutella oma peret ilma sellise truu sõbrata, nagu seda on „Teated“ (1935 — VIII). Jätkaksin neid mõtteid veelgi: „Teated“ ergutavad ka puhtideelisele tegutsemisele, sest kogu nende väljaandmisega seotud töö on rahalise tasuta. Seda suuremat tänu võlgnevad „Teadete“ lugejad neile töökaaslasile, kes on ikka hoolitsenud oma ajakirja

kasse laboratooriumi, siis ei saa jätta mainimata, et seal oleks küll hästi sobiv, ruumi avaruse mõttes, korraldada ka meie „koloonia“ kokkutulekutki.

Nii on kujunenud „koloonia“-liikmete loetelu õige pikaks; võimalik, et mõne olen unustanud isegi nimetamata. Küllap see rida ehk suureneb veelgi. Kui siia juurde arvata veel Tallinna külje all Haaberstis koolijuhatajana töötav (ja ka äsja naise võtnud) Osvald Kall ja Kernust Riivo Talgre (Bibikov), siis võiksime siinsete arvu lugeda kokku 20-le, mis on tunduv osa meie pere koguarvust.

Seminari „noorpere“ Valgamaal.

Meie pere rahvast on jäänud Valgamaale peatuma 21 inimest, kelledest ainult Amanda Kiisk (Kuningas) on koolielu mitmekülgisusest eraldunud Karula pastoraadi vaikusse. H. Ibseni „Rahvavaenlase“ juhtmõttele üksiku inimese tugevusest on truuks jäänud sellest Valgamaa „21-st“ vaid koolidirektorid Joh. Kitzberg Restus ja R. Peemot Madsal ning Puka koolilossis Elise Saar. Teised kõik on vallaspolve vabadused jaotanud

sisustamise eest. Kes nad on, seda näitavad osalt juba näopildid käesolevas numbris. Täpsema vastuse sellele küsimusele annab aga kokkuvõtlik tabel sellest, kuidas jaguneb „Teadete“ sisu üksikute kaastööliste vahel (arvestamata on jäetud mõned lühikirjutused).

Aastakäigud ja artiklite arv:

Autorid	1932	1933	1934	1935	1936	1937	1938	1939	1940	Kokku
K. Laane	9	2	2	4	2	1	1	2	—	23
Joh. Lillmaa	5	—	3	3	3	4	1	3	—	22
A. Ivask	3	4	2	2	4	1	—	3	2	21
V. Horm	6	2	3	1	—	—	1	—	—	13
P. Härm	4	3	1	1	1	1	—	—	—	11
A. Vallner	—	1	—	2	3	1	2	1	1	11
R. Taba	1	2	3	2	1	—	—	—	—	9
V. Ordlik	—	—	1	3	3	—	—	1	1	9
E. Tuuling	2	1	—	1	—	1	—	1	—	6
Heidi (varjunimi)	—	—	—	—	—	3	2	1	—	6
A. Lehis	—	—	—	—	—	2	1	1	—	4

vähematele või üsna rohkearvuliste perekondliku elu sektoritele.

Säl, kus H. Adamson laulab „ütest ainsast Mulgimaast“, asub Karl Varese direktorikants. Siin sirgub peres poegi kolm: Enn (28. mai 1929), Peet (28. märts 1931), Rein (16. september 1934) ja tütar Helle (30. august 1936). Enn ja Peet on juba täismehed: istuvad koolipingis ja võtavad tööd vist sama tõsiselt nagu isagi kümme aastat tagasi seminari-klassis.

Ahto (29. aug. 1931), Maie (26. märts 1934) ja Sirje (13. jaan. 1939) elavad Tõrvas, Patküla algk. juhataja R. Tsrnaski abikaasa Helene Tsrnaski (Pehme) pesamunadena. Eks emal tule juba hommikuti Ahto seltsis astuda koolitarre tööle.

Valgamaa läänepiiril on koolipoisiks ka veel Milli Vaheri Eo (10. apr. 1931) ja koolipäevade ootel Alo (19. mail 1934).

Aug. Kärstna on Puka seltskondlikus elus lavastajaks, koorijuhiks, jne. jne. Küllaltki muret teeb talle, et kodus pojad Ain (29. mail 1936) ja Toivo (2. juunil 1938) alluksid samadele distsipliinidele käratult ja vaidlematult.

Üksikuid artikleid on veel kirjutanud: A. Aidla, V. Haidak, Jaan Hist, A. Hollo, M. Kaldroo, H. Kaur, E. Kuslapuu, R. Laansoo, H. Laja, Peeter Laja, J. Lohk, H. Mark, S. Neuman, E. Oja, Aino Onno-Mägi, S. Onno, H. Otsmaa, R. Peemot, A. Udras, R. Zopp-Dubkovski. Ka toimetaja ise on avaldanud kirjutusi, arvult 27.

Väljastpoolt seminaripere on ilmunud külalisreferentide ettekannete kokkuvõtteid: R. Lattikult (1933), H. Rajamaalt 1936 ja P. Tarvelilt 1939. Tõlkeid leidub „Teadetes“ vaid üksikuid, näit. Soome koolinõuniku A. Salokannel'i pikem referaat „Joh. Käis ja Eesti algkool“ (1935), prof. J. Hollo, „Psühholoogia ja kasvatus“ (1937), R. Dottrens, „Individaalse tööviisi tehnikast“ (1938). Selle ülevaate põhjal võib küll julgesti öelda, et Võru seminari pere häälekandja „Teated“ on ainulaadne ajakiri Nõukogude Eestis, sest ühegi teise kooli vilistlastel minu teades säärast organit ei ole.

Meie endisi õpetajaid Maali Karulin (Tapfer) kasvatab Koorkülas tütar Eeva-Virvet (2. okt. 1936) ja poeg Valmar'i (16. sept. 1938). Oma kodutalu avarustes on päikest ja õhku neil kosumiseks küll ja küll.

Pedagoogiliste topelliistude järgi kasvavad Pikasilla koolimajas Evo ja Jenny Kuslapuude Tõnu (11. okt. 1936) ja Ülla-Küllil (19. märts 1938).

Kaheliikmeline noorpere mässab ka R. Melts'i koolijuhataja korteris Sangastes. Siin on tütar Milvi (15. juuli 1934) ja poeg Riho (11. jaan. 1936).

Marie Näks'i Virve (22. märts 1939), Harald Trees'i Mare (7. mail 1939), Valli Alajõe Agu (3. nov. 1937) ja Alleks Vallner'i Hillari (30. mail 1939) on nooremaid teiste hulgas ja võivad rahulduda, et kogu kodune tähelepanu kuulub vaid üksnes neile.

Võru Seminari pere ei või kurta. Nende järeltulijate arv noorpere näol juubeliaastal ületab juba vanaliikmete summa. Milliseid üllatusi võib aga pakuda järgnev juubeliaasta?

Meie perelasi sotsialistlikul ülesehitustööl.

Joh. Käis.

Eelmine ülevaade oli valmis ja isegi laotud juba enne 21. juuni revolutsioonilist päeva. Sel päeval murti tagurluse võim, mis püüdis hävitada ja lämmitada iga vaba, julge, iseseisva mõtte ja takistada isegi tagasihoidlikkude arvustavate märkuste avalikkuse ette toomist. See oli kõigile mõtlevalle inimesele hästi tuntud „vaikiv ajajärk“. Ainult harva, harva mõnes vähe levinud ajakirjas või koguteoses võis lugeda ka kirjutusi võimumeeste korrupsioonist ja ideelagedusest. Eks saanud seda survet tunda ka mitmed meie perelasist, kes kas pidid vaikima või hoopis tagasihoidlikult valgustama ka haridusealal maad võtnud bürookraatlikku võimutsemist, mis oli vaenlik igale uuenduslikule püüdele. Tundus nii, et isegi meie perelaste endine ärksus oli nürinemas ja tuimumas.

Siis aga kargatas revolutsiooniäike ja ühe põrutusega pühkis minema läbi ja läbi pehastunud režiimi. Hakkas äkki paistma sotsialismi-päike! Ja nagu kosutav äikesevihm pärast pikka lämmitavat põuda äratab uuele elule looduse, nii pakatas ja tõusis järsku suure murrangu järel uus jõuline elu kõigil aladel.

Et meie perelasist saab tublisid töömehi sotsialistliku elukorralduse ülesehitamisel, selles olin ma juba esimesel murrangupäeval kindel. Kuid isikute suhtes oli eksimusi. Mitmed varemini radikaalsete võitlejaina tuntud mehed ei asunud uues olukorras sotsialismi ja kommunismi teedel esirinda, vaid jäid kuhugi päältvaatajajaks. Seevastu aga astusid ette

kõige aktiivsemate võitlejaina mõned neist, kellest ei teadnud seda arvatagi.

Olgu, kuidas oli, kuid tõsiasi on see, et meie pere hulgas on suhteliselt rohkesti uue sotsialistliku korra rajajaid ja ehitajaid. Kes nad on? Mida nad teevad?

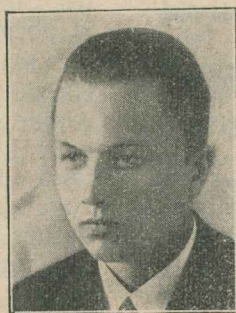
Ülemnõukogu liikmeiks valiti Võrumaal Leonhard Hallop, Ruut Liiv ja Rudolf Ruus, Petserimaal — Georg Roovik. Neist töötab Hallop nüüd ka Võru maanõunikuna, Ruus — „Töörahva Elu“ toimetajana, Roovik — Petseri linna-peana. Liiv võttis osa Riigivolikogu täisvolilise delegatsiooni sõidust Moskvasse Eesti Nõukogude Sotsialistliku Vabariigi Nõukogude Liitu vastuvõtmise puhul. Ferdinand Eisen juhib Tallinnas Üleriikliku Maatörahva Ühingu, Arno Tolk on Ametiühingute Keskliidu organisatoriks Võrumaal, Vladimir Polonski töötab natsionaliseerimise komitees Tallinnas, Karl Laane valiti E. Haridusliidu peasekretäriks. Rud. Taba ja Karl Vares on määratud algkooli lugemikkude koostajajaks, esimene IV, teine V klassile. Nende ridade kirjutaja ülesandeks on uute algkooli õppekavade koostamine ja Haridusministeeriumi (edaspidi Hariduskomissariaadi) pedag. ajakirja — end. „Eesti Kooli“ — toimetamine jne. Arvatavasti on meie pere liikmeid veel mujalgi sotsialistlikus ülesehitustöös, kuid praegusel hetkel ei ole nende ridade kirjutajale sellest teada.

Õnnitleme kõiki eestvõitlejaid sotsialistlikul rindel. Eriti soovime õnne ja edu oma vastutusrikkas töös E. N. Sotsialist-

F. Eisen

Üleriikliku Maatörahva
Ühingu organisaaator.

L. Hallop

Ülemnõukogu liige ja
Võru Maanõunik.

R. Liiv

Ülemnõukogu liige.

G. Roovik

Ülemnõukogu liige ja
Petseri linnapea.

R. Ruus

Ülemnõukogu liige ja
„Tööraha Elu“ peatoimetaja.

A. Tolk

E. A. Keskliidu organisator Võrumaal.

liku Vabariigi ülesehitamisel neile meie pere liikmeile, kes kuuludes nooremate hulka on läbi elanud palju vintsutusi ja kannatusi pärast Võru seminari vägivaldset sulgemist. Jätkugu neil jõudu ja püsivust edaspidises töös samuti, nagu seda on neil olnud raskemal aegadel. Olgu nende eeskuju ergutuseks ja julgus-

tuseks teistele, et meie keskelt tuleks veelgi aktiivseid sotsialistlikke töömehi.

Elagu Eesti Nõukogude Sotsialistlik Vabariik! Elagu Eestimaa Kommunistlik Partei! Elagu Nõukogude Sotsialistlike Vabariikide Liit! Elagu Nõukogude Liidu rahvaste sõber ja juht Stalin!

Uue õppeaasta lävel.

Algaval õppeaastal asume tööle uues koolis, mille ülesandeks on kasvatada teadlikke sotsialistliku ühiskonna liikmeid. See on suur ja kõrge ülesanne, mis tõstab ka õpetaja-kasvataja osatähtsust. Õpetaja tööd hinnatakse sotsialistlikus riigis palju kõrgemaks, kui see oli kodanluse võimu ajal.

Kooli elu muutub põhjalikult. Koolisüsteem kujuneb uuesti ühtluskooliks. Kool saab uued õppekavad, mis vastavad kommunistlikule ideoloogiale. Vanad, šovinistlikust rahvuslusest ja isamaalsusest ning usulisest meelsusest läbiimbunud õpperaamatud asendatakse uutega. Just õpperaamatute küsimusel tulekski natuke peatuda.

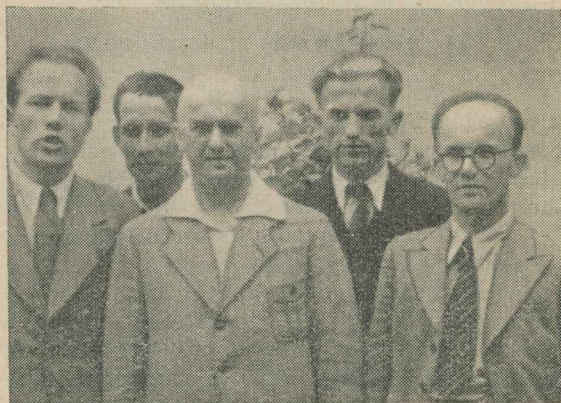
Kõik senised emakeele „paljad“ lugemikud heidetakse kõrvale. Neid asendab uus samasugune lugemik, mis hakkab ilmuma vihkudena, sest muidu jääksid õpilased koolitöö alguses raamatuta. Lugemiku koostajaks on HM-i poolt määratud tuntud edumeelsed koolitegelased, igale õppeaastale üks.

Emakeele lugemikuks-tööraamatuks jäävad „Esimesed vaod“ I–IV õppeaastale, kuid sellegi raamatu

sisus tuleb teha ajakohastamisi ja vajalikke täiendusi. Samuti jääb tarvitusele „Emakeele töövihk“ I ja II, mis on seotud „Esimeste vagudega“.

Keeleõpikud „paljaste“ lugemike juurde jäävad esialgu endised, kui nendes teostatakse vajalik sisuline puhastus.

Matemaatika alal saab tarvitada seniseid raamatuid ja töövihke, kui neist

Rõõmus kohtamine 23. juulil 1940. a. Tallinnas. Vasakult: L. Hallõp, G. Roovik, Joh. Käis, R. Liiv, R. Ruus. Foto: F. Eisen.

on kõrvaldatud ebasobiva tekstiga ülesanded. (Meie rebitavate lehtedega arvutusvihkudes on selliseid vähe ja üksiku lehe kõrvaldamine on üpris hõlpus.)

Maateaduse ja ajaloo jaoks koostatakse hoopis uued raamatud, mis samuti hakkavad vihkudena ilmuma. Tööjuhatused ja töövihud neis aineis tuleb seepärast täiesti ümber töötada.

Loodusõpetuse kava, seega ka õpperaamatud, tööjuhatused, töövihud ja saateainekogud jäävad endised.

Laulude kogud vajavad puhastamist.

Sellest ülevaatest on selge, et muudatud töökorralduses on tõesti suured, kuid nad osutuvad paratamatuks. Rõõmustav aga on see asjaolu, et kõik meie

uuenduslikud, ratsionaalsed ja isetegevat õpetust taotlevad töövahendid — „Esimesed vaod“, arvutusvihud, tööjuhatused, töövihud, saateainekogud — leiavad ka uues koolis endale kindla koha ja tunnustuse. Muuseas on huvitav märkida, et N. Liidu uusimad lugemikud ei ole enam palja lugemisaine kogud, vaid sisaldavad ka ülesandeid läbitöötamiseks ja kirjalikeks harjutusiks, umbes nagu meie „Esimesed vaod“.

On kindel, et nüüdsest peale kõik uuenduslikud töövahendid, mis ei meeldinud tagurlastele, üha enam levivad meie koolides. Ja kõik edumeelsed õpetajad võivad alata oma tööd kindlas veendumuses, et meie kooli ja kasvavat noorust ootab õitsev tulevik!

Pedagoogilise ühingu „Võru Seminar“

PÕHIKIRI.

(kinnitatud oktoobris 1930. a.)

1. Eesmärk.

§ 1. Pedagoogilise ühingu „Võru seminar“ eesmärgiks on end. Võru seminari lõpetajate ja õppejõudude koondamine, sõbralikkude sidemete loomine oma liigete vahel ning nendele ainelise ja vaimlise kaasabi ja toetuse pakkumine oma kasvatuslikus tegevuses, eriti kaas-aegsete kasvatusviisidega tutvumiseks ja nende teostamiseks.

2. Tegevus.

§ 2. Oma eesmärgi saavutamiseks ühing korraldab edasiharimise kursusi, loenguid, õppe-reise nii kodu- kui välismaile, omavahelisi koosviibimisi, asutab raamatukogusid, kirjastab kasvatussteadusliku sisuga raamatuid.

3. Õigused ja varanduslikud abinõud.

§ 3. Pedagoogilisel ühingul „Võru seminar“ on juriidilise isiku õigused. Ta võib asutada kapitale, omandada liikuvat ja liikumata varandust, müüa ja pantida, lepinguid sõlmida, kohustusi enda päälle võtta.

§ 4. Ühingul on oma pitsat päälkirjaga: „Pedagoogiline ühing Võru seminar“.

§ 5. Ühingu varanduslikud allikad on: liikmemaksud, sissetulekud varandustest ja ettevõtetest, kingitused, korjandused, loteriid ja sissetulekud ühingu poolt toimepandavaist kontsertidest, avalikkudest kõnedest.

4. Liikmed.

§ 6. Pedagoogilisel ühingul „Võru seminar“ on au-, tegev- ja toetajad liikmed.

§ 7. Auliigeteks võivad olla isikud, kes silmapaistvalt on toetanud ühingu tegevust.

§ 8. Tegevliigeteks võivad olla kõik end. Võru seminari lõpetajad ja õpetajad, samuti kõik õpetajad, kes õppinud end. Võru seminaris. Märkus: Juhatus võib võtta vastu tegevliigeteks ka teisi õpetajaid.

§ 9. Toetaja-liigeteks võivad olla kõik teised end. Võru seminari kasvandikud ja kõik isikud, kes tunnevad kaasa ühingu edenemisele. Toetaja-liigetel on koosolekuil ainult sõnaõigus.

§ 10. Auliikmed valib üldkoosolek juhatusetehtpanekul.

§ 11. Tegev- ja toetaja-liikmed võtab vastu juhatus.

§ 12. Liige võib lahkuda vabal soovil, sellest juhatusetehtades. Samuti loetakse liige väljaastunuks, kui ta omi kohustusi laeka vastu pole täitnud kirjaliku meeletuletusele vaatamata.

§ 13. Liiget võib heita välja põhikirja või kodukorra vastu eksimisel korra järgi, mis nähtub ette § 18.

5. Ühingu asjaajamine.

§ 14. Ühingu asju ajavad üldkoosolek, juhatus ja toimkonnad.

A. Üldkoosolek.

§ 15. Üldkoosoleku võimkonda kuulub üldiste juhtnõrde ülesseadmine, juhatuseteht, revisjonikomisjoni ja toimkondade valimine,

liikmemaksu määramine, eelarve ja aruannete kinnitamine, liikumata varanduste omandamine ja müümine, laenude tegemine, liigete väljaheitmine, põhikirja ja kodukorra muutmine, ühingu tegevuse lõpetamine ja teiste põhimõteteliste küsimuste kohta seisukoha võtmine.

§ 16. Üldkoosoleku kutsub kokku juhatus vähemalt korra aastas. Erakorraliselt kutsub juhatus koosoleku kokku revisjonikomisjoni või $\frac{1}{4}$ tegevliikmete nõudmisel. Koosolekule kutsed peavad välja saadetud olema vähemalt kaks nädalat enne koosoleku päeva.

§ 17. Üldkoosolek on otsusevõimeline, kui koos on $\frac{1}{5}$ tegevliigetest, väljaarvatud juhud, kui päevakorras on § 18. loetletud punktid. Ei saada kvoorumi kokku, on järgmine koosolek samal päeval üks tund hiljem, mis kokkutulnud liigete arvule vaatamata on pidamata jäänud koosoleku päevakorra piirides otsusevõimeline.

§ 18. Otsused tehakse harilikult liht-hääleteenamusega, väljaarvatud põhikirja muutmine, liikme väljaheitmine, tegevuse lõpetamine. Nimetatud küsimuste otsustamiseks on nõutav kvoorum $\frac{1}{2}$ kõiges tegevliigetest ja $\frac{3}{4}$ hääleteenamus kokkutulnud liikmeist.

B. Juhatus.

§ 19. Juhatus võimkonda kuulub ühingu jooksvate asjade ajamine ja üldkoosoleku otsuste täitmine põhikirja ja kodukorra alusel. Juhatus esitab ühingu ja ajab temasse puutuvaid asju kohtus ja administratiivasutistes oma valitud esitajate kaudu. Ühingu juhatuse asukohaks on Võru linn.

§ 20. Juhatus on 5-liikmeline ja koosneb esimehest, tema abist, kirjatoimetajast, laekahoidjast ja tema abist. Juhatus liikmed peavad teovõimulised olema. Nendele valitakse ka 3 kandidaati.

§ 21. Juhatus liikmed, kes jagavad omavahel ametid, samuti kandidaadid nendele valitakse üldkoosolekul. Juhatus liigete volitused kestavad 2 aastat.

Märkus: Kahel esimesel aastal pärast juhatuse täies koosseisus valimist, lahku juhatuses 2 liiget loosi, edaspidi vanaduse järgi.

§ 22. Juhatus on otsusevõimeline, kui vähemalt 3 liiget koos, nende hulgas esimees või tema abi. Otsused tehakse liht-hääleteenamusega, hääle pooleks minekul otsustab juhataja hääle.

C. Toimkonnad.

§ 23. Oma tegevuskavas ettenähtud ülesannete täitmiseks võib üldkoosolek ja ka juhatus eritoimkondi moodustada.

6. Osakonnad.

§ 24. Pedagoogilisel ühingul „Võru seminar“ on õigus üldkoosoleku otsuse põhjal asutada Eesti Vabariigi piirides osakondi, mis töötavad autonoomsete üksustena käesoleva põhikirja alusel ja piirides.

Märkus: Osakonna avamiseks on nõutav vähemalt 5 tegevliiget.

§ 25. Osakondade seesmise korra ja vahetava keskorganisatsiooniga määrab kodukord, mille ühingu üldkoosolek kinnitab.

Märkus: Osakonnal on õigus oma pitsatit tarvitada.

7. Revisjonikomisjon.

§ 26. Ühingu ainelise kui ka üldise tegevuse kontrollijaks üldkoosolek valib 3-liikmelise revisjonikomisjoni ja kaks asemikku, kes toimib vähemalt korra aastas revideerimist, millest annab aru üldkoosolekule. Revisjonikomisjon ühes kahe asemikuga valitakse üldkoosoleku poolt üheks aastaks.

8. Tegevuse lõpetamine.

§ 27. Pedagoogiline ühing „Võru seminar“ lõpetab tegevuse selleks eraldi kokkukutsutud kahe küsteisele järgneva koosoleku otsuse põhjal, kusjuures esimesel koosolekul valitakse likvideerimiskomisjon ja teisel koosolekul otsustatakse ühingu lõpetada, silmaspidades komisjoni ettepanekuid ja määratakse kindlaks ühingu varanduste ja õiguste edaspidine saatus.

Organisatsiooni teateid.

Need, kes juhtisid ühingu tegevust.

Ühingu juhatuse koosseis aastail 1930.—40. oli järgmine:

1930./31.: A. Budkovsky, K. Kisand, Joh. Käis, A. Pallits, E. Tuuling.

1931./32.: V. Horm, Joh. Käis, K. Laane, A. Pallits, E. Tuuling.

1932./33.: K. Kisand, Joh. Käis, Joh. Lillmaa, A. Pallits, E. Tuuling.

1933./34.: E. Arro, K. Kisand, Joh. Käis, Joh. Lillmaa, E. Tuuling.

1934./35.: V. Härm, K. Kisand, Joh. Käis, J. Lillmaa, E. Tuuling.

1935./36.: Sama koosseis.

1936./37.: K. Kisand, Joh. Käis, Joh. Lillmaa, R. Taba, E. Tuuling.

1937./38.: K. Kisand, Joh. Käis, R. Taba, E. Tuuling, A. Vallner.

1938./39. ja 1939./40.: Sama koosseis.

Revisjonikomisjoni koosseis oli enne 1937. aastat muutlik, 1937.—40. a. kuuluvad sellesse A. Budkovsky, A. Ivask ja J. Ristsoo.

Arvulisi andmeid ühingu tegevusest.

Ühingu liikmete nimestikus („Teated“ 1940 — I) on 260 isikut, neist ei teotse praegu õpetajana 7, end. Võru seminari õpetajaid on nende hulgas 32. Asukoha järgi jaguneb meie pere üle kogu riigi järgmiselt:

Võrumaa 140
 Petsrimaa 31
 Valgamaa 20
 Tartumaa 17
 Tallinn 15
 Pärnumaa 8
 Tartu 7
 Viljandimaa 6
 Järvamaa 6
 Harju- ja Virumaa à 3
 Saare- ja Läänemaa à 2

Parandusi aadressides ja nimedes.

Anton, A., Partsi algkool, Põlva.

Haar (Saavel), Ida.

Karulin, M. — Siimu, Paabo kt., Kooriküla ag.

Kiisk, A. — Karula, Lüllemäe ag.

Koemets, Liis — Uus linnaosa, Võru.

Kolberg, A. — Kapera ag.

Kreek (Tinski), A. — Uue-Sadama 3, Haapsalu.

Kroon, Vello (Ferdinand).

Laane, K. — Ao 5—1, Tallinn.

Lutsar, G. — Luhamaa, Vastseliina.

Marjak, Elli — Varstu.

Marjak, Friida — Varstu.

Masing, Elss — Pärnu t. 29, Mõisaküla.

Narusk, Andrus (Albert)

Näks, M. — Kalda 6, Tõrva.

Pihlapuu, Arvo — Ristemäe, Rõuge.

Polonski, V. — Niine 6—6, Tallinn.

Prääts, R. — Risti algk., Järva-Peetri.

Raadik, L. — Pärnmetsa algkool, Tori.

Raistik, L. — Aleksandri 4-a, Võru.

Roop, A. — Nunne 9—1, Tallinn.

Rööbing, A. — Paju 12, Võru.

Salandu, A. — Kooraste.

Sepala, A. — Plaani algkool, Haanja.

Vainola, A. — Saksi ag.

Unguru, J. — Võiduküla algk., Häädemeeste.

Ülenurm, P. — Ristemäe, Rõuge.

Uudisteoseid.

Taevaskoda ja Valgemetsa.

Koguteos „Lõuna-Eesti Monograafiad I“, Toimetanud Jaan Vahtra ja A. Ivask. Tartus 1940. Hind 1 kr. 50 s.

Meil on palju kauneid kohti, kuid meie teame nende olemasolust vähe. Kui nendest on ka kirjutusi, siis need enamasti on niivõrd kuivad ja igavad, et nad ei too meile kirjeldatavaid kohti sugugi lähemale ega tekita igatsust nende järele.

Käesolev Jaan Vahtra ja Al. Ivaski toimetatud „Taevaskoda ja Valgemetsa“ on ses suhtes õnnelik erand. Siin on alguses hulk mõnusaid jutustusi Taevaskoja jõest, loomadest ja loodusest ning alles siis antakse juhiseid, kuidas Taevaskotta sõita, kuidas seal suvitada kas lühemat või pikemat aega.

Teos on kirjutatud pingsa ja hea-tujulise huumoriga, nii et vaevalt keegi, kes tema kätte on võtnud, jätab lugemist pooleli.

Väljaandja: Ühingu juhatus, Võrus.

Vastutav toimetaja: Joh. Käis